

شیراز در دوران نهضت ملی شدن نفت

محمد مهدی مرادی خلیج
دانشیار بخش تاریخ دانشگاه شیراز

مرادی خلج، محمد مهدی، ۱۳۳۵.

شیراز در دوران نهضت ملی شدن نفت / محمد مهدی مرادی خلج، تهران، کویر، ۱۳۹۶.

ISBN: 978-964-214-004-6

۵۷۶ ص. فیا. کتابنامه. نمایه.

۹۵۵/۶۳۲۲

شیراز، ۴ م ۷۶ ی / ۲۰۹۷ DSR

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۹۱۶۴۸

www.ketab.ir

انتشارات کویر

شیواز در دوران نهضت ملی شدن نفت

محمد مهدی مرادی خلج

دانشیار بخش تاریخ دانشگاه شیواز

• طراح جلد: سعید زاشکانی • آموز فنی و صفحه‌آرایی: انتشارات کویر، نسرين قدرتی

• چاپ و صحافی: سپیدان تهران • شمارگان: ۵۰۰ • چاپ اول: ۱۳۹۶

ISBN: 978-964-214-004-6 Email: kavirbook@gmail.com • قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

• نشانی: تهران، کریم‌خان زند، ابتدای قائم مقام فراهانی، کوی یکم، شماره ۲۰، ساختمان کویر

• کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱۳ • تلفن: ۸۸۳۰۱۹۹۲ — ۹ و ۸۸۳۴۲۶۹۸ • شماره: ۸۸۳۴۲۶۹۷

• تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً،

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست

۱۱	فصل اول: مقدمه و اوضاع عمومی شیراز
۱۱	مقدمه
۱۸	شیوه پژوهش
۲۱	اوضاع عمومی شیراز
۲۱	۱-۱. وضع کلیه و موقعیت جغرافیایی شیراز
۲۷	۲-۱. جغرافیای طبیعی شیراز در دوره نهضت ملی
۳۵	۳-۱. جمعیت، اوضاع زندگی، اجتماعی، اداری و مالی و فرهنگی
۳۵	۱-۳-۱. جمعیت
۳۶	۲-۳-۱. اوضاع مالی و اقتصادی
۵۹	الف. کشاورزی و دامداری
۶۲	ب. صنایع و معادن
۶۳	ج. تجارت
۷۱	۳-۳-۱. اوضاع اداری
۷۸	۱-۳-۳-۱. انجمن شهر و شهرداری
۸۴	۲-۳-۳-۱. وضع بهداشتی - رفاهی
۸۶	۲-۲-۳-۳-۱. مراکز درمانی
۹۳	۴-۳-۱. اوضاع امنیتی
۱۰۱	۵-۳-۱. اوضاع فرهنگی

۱۱۵	۴-۱. پیشینه و ترکیب کنشگران سیاسی در آستانه نهضت ملی
۱۱۶	۱-۴-۱. قشقایی ها
۱۲۶	۲-۴-۱. قوامی ها
۱۳۳	۳-۴-۱. خاندان نمازی
۱۴۱	۴-۴-۱. خاندان حکمت
۱۶۶	۵-۴-۱. خاندان محلاتی
۱۶۸	۶-۴-۱. خاندان فال اسیری
۱۷۱	فصل دوم: احزاب سیاسی، مجامع صنفی و مبانی نظری آنها
۱۷۱	مدخل
۱۷۲	بخش اول. احزاب
۱۷۲	الف - احزاب مخالف - ولت
۱۷۲	۱-۲. حزب برادران: پیشینه و مبانی اندیشه سیاسی و عقیدتی آن
۱۷۲	۱-۱-۲. پیشینه حزب برادران
۱۸۴	۲-۱-۲. مولفه های اندیشه سیاسی و عقیدتی
۱۸۵	۱-۲-۱-۲. روحانیت و سیاست
۱۸۷	۲-۲-۱-۲. تجزیه
۱۸۸	۳-۲-۱-۲. حکومت
۱۹۰	۴-۲-۱-۲. دموکراسی
۱۹۱	۲-۱-۲. حزب توده
۲۰۷	هدف
۲۰۷	راه رسیدن به هدف
۲۱۱	۳-۱-۲. حزب الله
۲۱۵	۴-۱-۲. پاسداران اسلام
۲۲۲	۵-۱-۲. حزب (جمعیت) ایران نو

- بیانیه جمعیت ایران نو..... ۲۲۷
- ب - احزاب موافق دولت..... ۲۲۹
- ۱-۲-۶. حزب ایران..... ۲۲۹
- ۱-۲-۷. جمعیت آزادی مردم ایران..... ۲۴۷
- «پیمان نامه فردی»..... ۲۵۵
- ۱-۲-۸. جبهه طرفداران ادامه نهضت ملی در فارس..... ۲۵۸
- ۱-۲-۹. حزب زحمتکشان (نیروی سوم)..... ۲۶۲
- بخش دوم. مجامع صنفی و افراد ذی نفوذ و انجمنها و تشکلهای موسمی..... ۲۷۰
- الف - مجامع مخالف دولت..... ۲۷۱
- ۲-۲-۲. اتحادیه فلاحتی..... ۲۷۱
- ۲-۲-۲. حمر ادب شیراز..... ۲۷۲
- ۲-۲-۳. جبهه جوانان اصلاح طلب عشایر و بلوکات فارس..... ۲۷۶
- ب - مجامع موافق دولت..... ۲۸۲
- ۲-۲-۴. اتحادیه مخالف..... ۲۸۲
- ۲-۲-۵. اتحادیه سندیکای کارگران ساختمانی شیراز..... ۲۸۵
- ۲-۲-۶. تشکلهای فرهنگیان..... ۲۸۷
- ۲-۲-۶-۱. انجمن فارغ التحصیلان دانشسرای قدیماتی..... ۲۸۷
- ۲-۲-۶-۲. جامعه لیسانسیه های دانشسرای عالی - شیراز..... ۲۹۰
- ۲-۲-۶-۳. جبهه فرهنگیان فارس..... ۲۹۶
- ۲-۲-۶-۴. جامعه آموزگاران پیمانی..... ۲۹۸
- ۲-۲-۶-۵. جبهه مبارزین فرهنگ فارس..... ۲۹۸
- ۲-۲-۶-۶. جمعیت اتحادیه خدمتگزاران فرهنگ شیراز..... ۲۹۸
- ۲-۲-۶-۷. کانون فرهنگیان فارس..... ۲۹۹
- ۲-۲-۷. تشکلهای مطبوعاتی..... ۳۰۵

۳۰۶	 ۲-۷-۱. انجمن روزنامه نگاران فارس
۳۰۹	 ۲-۷-۲. اتحادیه مطبوعات ملی فارس
۳۱۲	 هیأت نمایندگان کارمندان ادارات دولتی شیراز (اتحادیه کارمندان).....
۳۱۲	 اتحادیه رانندگان فارس.....
۳۱۳	 سندیکای کارگران نفت شیراز.....
۳۱۴	 سندیکای کارگران نساجی و برق شیراز.....
۳۱۵	 نمایندگان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی.....
۳۲۵	 نمایندگان دوره اول مجلس سنا.....
۳۲۷	 فصل سوم: نقش کنش‌گران سیاسی.....
۳۲۷	 مدخل.....
۳۳۲	 ۱-۳. بخش اول: دوره اول حکمرانی محمد مصدق.....
۳۵۴	 ۱-۱-۳. ۱. تجمع ۲۳ شهریور، تارافخانه.....
۳۵۷	 ۲-۱-۳. بیست و چهارم شهریور و مجمع حزب برادران.....
۳۶۶	 ۳-۱-۳. حادثه ۲۱ مهر و حمله به جراید.....
۳۷۴	 ۴-۱-۳. اعتصاب دانش‌آموزی.....
۳۷۵	 ۵-۱-۳. اوراق قرضه ملی.....
۳۸۳	 ۶-۱-۳. انحلال کنسولگری.....
۳۸۶	 ۷-۱-۳. بلوای نان.....
۳۸۸	 ۸-۱-۳. اعتصاب دانشجویی.....
۳۸۹	 ۹-۱-۳. تجمع دوم اسفند.....
۳۹۱	 ۱۰-۱-۳. بیست و سوم اسفند و «میتینگ» انتخاباتی.....
۳۹۳	 ۱۱-۱-۳. انتخابات دوره ۱۷ مجلس شورای ملی.....
۴۰۵	 بخش دوم: حکومت احمد قوام و مواضع کنشگران.....
۴۲۱	 بخش سوم: دوره دوم حکومت مصدق.....

۴۳۱	۱-۳-۳. تغییر و تحولات مواضع کنشگران
۴۳۶	۲-۳-۳. تشدید فعالیتهای کنشگران رقیب
۴۴۸	۳-۳-۳. حوادث ۱۹ تا ۲۲ آبان ۳۱ و نقش حزب برادران
۴۳۰	۴-۳-۳. لایحه تمدید اختیارات دولت
۴۳۴	۵-۳-۳. حوادث ۲۶ و ۲۷ فروردین ۱۳۳۲
۴۵۰	۶-۳-۳. حکومت نظامی چند ماهه در شیراز
۴۵۲	۷-۳-۳. مواضع قبل از کودتا

فصل چهارم: کودتای ۲۸ مرداد و مواضع کنشگران ۴۵۵

۴۵۵	مداخله
۴۵۹	۱-۴. ا. ا. ا. ا. ا.
۴۶۵	۲-۴. مجلس صحنی و ا. ا. ا. ا. ا.
۴۶۷	۳-۴. تغییر صاحبان
۴۷۰	۴-۴. نمایندگان سابق مجلس و افراد ذی نفوذ
۴۷۰	نتیجه

فهرست منابع ۴۷۵

۴۷۵	الف. منابع فارسی
۴۸۷	ب. کتب لاتین
۴۸۷	ج. اسناد
۴۸۹	د. دست نوشته ها
۴۸۹	ه. نشریات
۴۹۴	و. مصاحبه ها، مذاکرات و سرگذشت نامه ها
۵۰۱	توضیحات

۵۱۵	ضمائم
۵۱۵	ضمیمه «الف» خیابان‌های شیراز در سالهای ۳۰-۳۲
۵۱۶	ضمیمه «ب» آمار جمعیتی شیراز
۵۱۷	ضمیمه «ج» شجره نسب قشقایی
۵۱۸	ضمیمه «د» شجره نسب خاندان قوامی
۵۲۶	ضمیمه «ه» شجره‌نامه خاندان حکمت
۵۳۱	ضمیمه «و» مرامنامه حزب برادران
۵۳۱	ضمیمه «ز» اساسنامه حزب برادران
۵۳۳	ضمیمه «ح» اساسنامه جمعیت ایرانی هواداران صلح
۵۳۶	ضمیمه «ط» شعر مذهبی «پتو با عبا»
۵۳۷	ضمیمه «ی» شعر «پتو و عبا»
۵۳۸	ضمیمه «یا» مرامنامه جمعیت ایرانی
۵۳۹	ضمیمه «یب» مرامنامه و اساسنامه حزب ایران
۵۵۳	ضمیمه «یج» مرامنامه جمعیت آزادی مردم ایران
۵۵۶	ضمیمه «ید» آئین‌نامه موقت تشکیلات کل جمعیت آزادی مردم ایران
۵۵۷	ضمیمه «یه» مرامنامه جنبه طرفداران ادامه نهضت و مردم فارس
۵۶۱	ضمیمه «یو» مرامنامه جنبه جوانان اصلاح طلب عشایر و مردم فارس
۵۶۲	ضمیمه «یز» اساسنامه و آئین‌نامه کانون فرهنگیان فارس
۵۶۶	نمایه